

B en W-voorstel

portefeuillehouder
C. van Eert

begrotingsprogramma
5 Bestuur en Veiligheid

draagt bij aan Global Goal(s)

8 Eerlijk werk en economische groei

13 Klimaat actie

16 Vrede en publieke dienstverlening

17 Partnerschappen om doelstellingen te bereiken

b en w-vergadering
11-04-2023

agendapunt

bijlage(n)
1

rol raad

Ter kennisneming

onderwerp

Sustainable Development through improved Local Governance

INHOUD VOORSTEL

- Instemmen met deelname aan de Sustainable Development through improved Local Governance programma (SDLG 2022-2026).
- Instemmen met het verzoek om deel te nemen aan een congres in Irak in het kader van modernisering van het lokaal bestuur (mei 2023).

1 Wat is de aanleiding?

De vereniging voor gemeente international (VNGI) heeft samen met het Ministerie van Buitenlandse Zaken een nieuw programma opgesteld ter versterking van lokaal bestuur in ontwikkelingslanden voor de periode 2022-2026. Het nieuwe programma zal voortbouwen op de resultaten en de lessen die zijn geleerd van zijn voorganger; IDEAL (Inclusive Decisions At Local Level) 2017-2020. De gemeente Rheden heeft sinds 2018 succesvol aan het IDEAL programma deelgenomen. De deelname bestond uit een samenwerking tussen VNGI, Gemeente Langeberg (Zuid Afrika), Rubavu District (Rwanda) en de gemeente Rheden. Hogeschool van Hall Larenstein heeft tijdens deze samenwerking ook een belangrijke rol gespeeld door kennis van studenten in te brengen.

Het nieuwe programma van VNGI beoogt een bijdrage te leveren aan de brede welvaart elders in de wereld. Een belangrijk onderdeel van de brede welvaart zijn de Sustainable Development Goals. Vooral SDG 8 (Eerlijk werk en Economische groei), SDG 13 (Klimaatactie), SDG 16 (Vrede, Veiligheid en Sterke Publieke Diensten) en SDG 17 (Partnerschappen voor de Doelstellingen) komen aan de orde in het nieuwe programma van VNGI.

Het nieuwe programma van VNGI is gericht op kennisuitwisseling en het vergroten van kennis (capacity building) in de fragiele landen.

Een fragiel land is een land (er is geen officiële definitie) dat over onvoldoende capaciteiten beschikt (of: dat onvoldoende capaciteiten heeft) om overheidsstaten uit te voeren, en die niet in staat of bereid is om een constructieve relatie met haar burgers aan te gaan.

Kenmerken van fragiele landen zijn:

- Zwak opererende overheden,
- Zwak openbaar bestuur
- Het land komt vaak uit een situatie van een conflict of dit is nog gaande
- Geen of weinig beleid voor democratie
- Participatie van burgers bij besluitvorming gebeurt niet of nauwelijks.

Bronnen voor fragiliteit zijn:

- Structurele en economische factoren
- Politieke en institutionele factoren
- Sociale factoren
- Internationale factoren

Financiële investeringen in bijvoorbeeld activiteiten of projecten vormen geen onderdeel van de samenwerking. In de praktijk komt het erop neer dat de samenwerking met een land plaatsvindt aan de hand van een activiteitenplan. Dit laatste wordt samengesteld aan de hand van de behoeften van zowel het fragiele land als de gemeente uit Nederland. Het SDLG programma wordt momenteel geïmplementeerd in 8 fragiele landen (Burundi, Mali, Palestina, Somalië, Zuid-Soedan, Oeganda, Irak en Mozambique).

Verzoek van VNGI

VNGI heeft de gemeente Rheden gevraagd de kennis en ervaring vanuit het IDEAL programma over te brengen in Irak. VNGI ziet een kans om de opgedane ervaringen uit de eerdere samenwerkingen te benutten. Internationale samenwerking betekent in de praktijk omgaan met beperkingen en o.a. culturele verschillen. De gemeente Rheden heeft bewezen hiermee goed te kunnen omgaan.

Met de VNGI is een ambtelijke verkenning gehouden naar een eventuele deelname in het kader van het SDLG programma.

Gebaseerd op de kennis, expertise van de gemeente Rheden en de wens om meer vanuit een langdurige samenwerking te opereren, voorziet VNGI aanknopingspunten in het landenprogramma van Irak.

Naar aanleiding van de ambtelijke verkennende gesprekken met VNGI en de gesprekken met een aantal interne collega's van de beleidsvelden Afval, Water, Klimaat en Veiligheid is de ambtelijke conclusie dat er meer dan voldoende basis aanwezig is om een nieuwe internationale samenwerking aan te gaan. De samenwerking richt zich op het district Duhok in Noord Irak. Het hoofdthema van het programma in Noord Irak is migratie (zie bijlage 1). Daarnaast zal in het programma ruimte zijn voor de volgende thema's:

1. Versterken / bevorderen lokaal bestuur.
2. Economische ontwikkeling
3. Watermanagement
4. Afval
5. Migratie

Na de formele start van de samenwerking zullen de VNGI en de gemeente Rheden een werkplan (actieprogramma) ontwikkelen voor de specifieke onderwerpen en acties waarop kan worden samengewerkt.

Congres mei 2023

Parallel aan het verzoek van VNGI om deel te nemen aan het nieuwe SDLG programma heeft VNGI de gemeente Rheden ook gevraagd om deel te nemen aan een internationaal congres in Irak (district Duhok). Het congres staat in het teken van de volgende thema's

1. Versterken van het openbaar bestuur
2. Gemeentelijke financiën.

Voor het congres is de gemeente Rheden gevraagd om een artikel te schrijven over het functioneren van het openbaar bestuur in Nederland en, op hoofdlijnen, de gemeentelijke financiën. Zie bijlage 1 met het artikel. Het ochtenddeel zal bestaan uit presentaties. Het middagdeel zal in het teken staan van 3 verschillende groepsdiscussies. Naast de gemeente Rheden is ook Letland gevraagd om deel te nemen. Bestuurlijk zullen de burgemeester en wethouder financiën van de gemeente de presentaties geven. De rest van de werkweek wordt benut om de toekomstige samenwerking verder te formaliseren met als eindresultaat het ondertekenen van een Memorandum of Understanding (MoU). De VNGI is als organisator verantwoordelijk voor facilitaire aangelegenheden. Onderdeel hiervan is ook de borging van voldoende veiligheid voor de bestuurders en medewerkers van de gemeente Rheden.

2 Wat is het bestaand beleid c.q. kader?

- Coalitieakkoord 2022-2026 Groener, Socialer, Dichterbij.
- Vanaf 2017 heeft de gemeente Rheden deelgenomen aan het IDEAL programma van VNGI.
- De gemeente Rheden heeft lange tijd op projectbasis samengewerkt met de gemeente Langeberg in Zuid-Afrika. Reeds in de jaren 80 had Rheden binnen Lota (Lagere overheden tegen apartheid) banden met de stad Kimberley in Zuid-Afrika. Na het einde van de apartheid zijn de daaruit ontstane activiteiten ondergebracht bij de Stichting contacten Nederland Kimberley (Conkim).
- In 2006 is Rheden door Conkim gevraagd om te participeren in het Local Government South programma. Vanaf 2012 is er sprake van het Local Government Capacity. Het Local Government Capacity programma liep op 31 december 2016 ten einde.

3 Wat willen wij bereiken op de genoemde Global Goal(s)?

Door in te stemmen met deelname aan het SLDG programma willen we bereiken dat samenwerking met VNGI wordt voortgezet (partnerschap) en we onze verantwoordelijkheid daarin blijven nemen. Door ondersteuning van lokale besturen en lokale organisaties in andere landen leveren Nederlandse gemeenten een bijdrage aan de versterking van de lokale democratie en duurzame ontwikkeling in die landen.

De gemeente Rheden kent een rijke historie als het gaat om het leveren van een bijdrage op het gebied van internationale samenwerking. De gemeente voelt het als een verantwoordelijkheid om als lid van de internationale gemeenschap een bijdrage te blijven leveren. Deelname aan het SDLG programma leidt er toe dat de gemeente Rheden ook daadwerkelijk haar verantwoordelijkheid neemt om te komen tot een betere wereld.

De gemeente Rheden is steeds meer betrokken bij mondiale vraagstukken:

- Opvang van nieuwkomers;
- Actief op het gebied van het verduurzamen van de samenleving (zowel fysiek als sociaal);
- De gemeente Rheden heeft de aspecten van de Brede Welvaart omarmd en heeft de ambitie om de wereldwijde vastgestelde SDG doelstellingen te vertalen in de beleidsontwikkeling op lokaal niveau.
- Onze partners uit de gemeente Rheden (onderwijs en bedrijfsleven) zijn steeds meer verbonden met de rest van de wereld. Hogeschool van Hall Larenstein opereert bijvoorbeeld in India en Afrika. Deze organisaties werken natuurlijk zelfstandig, maar het werkt versterkend als ook de gemeente actief deelneemt (partnerschap) aan internationale aangelegenheden (bijvoorbeeld in het verbinden van netwerken). Hierdoor kan de economische ontwikkeling gestimuleerd worden.

Internationale samenwerking levert ook voor de ambtelijke organisatie voordelen op.

- Veel valt er te leren van discussies, ervaringen, methoden en oplossingen van elders. Gemeentelijke internationale samenwerking kan bijdragen aan verbreding van de eigen horizon, waardoor een frisse kijk ontstaat op de problematiek in de eigen gemeente. Dit kan leiden tot een gezonde relativering en tot een innovatieve aanpak van knelpunten in de eigen gemeente.

- Door op internationaal niveau samen te werken neemt de kennis op het gebied van diversiteit in de organisatie toe.
- De internationale aspecten in het werk zijn voor werknemers aantrekkelijk en geven een unieke uitstraling aan het werken bij een gemeente. Hierdoor kan de gemeente Rheden een onderscheidende werkgever zijn.
- Het internationale netwerk voor de ambtelijke organisatie wordt vergroot waardoor de gemeente Rheden in staat is om kansrijke verbindingen te leggen met andere partners uit de samenleving (maatschappelijke organisaties, ondernemers, onderwijs en inwoners).

4 Wat gaan wij ervoor doen?

Indien uw college instemt met dit voorstel zal samen met de deelnemende partijen gewerkt worden aan een activiteitenplan voor de komende jaren. Daarnaast zal, om het nieuwe samenwerkingsprogramma te bekrachtigen, een formeel tekenmoment worden gepland waarbij alle partijen aanwezig zullen zijn. De planning is om dit in mei 2023 te laten plaatsvinden.

Daarnaast zal ook op lokaal en regionaal niveau gekeken worden of partners (bijvoorbeeld het onderwijs en ondernemers) kunnen aanhaken op de samenwerking.

5 Wat zijn de financiële consequenties?

VNGI zorgt voor een vergoeding van de kosten i.v.m. werkmissies/ specifieke activiteiten. Hieronder valt ook een vergoeding van de ambtelijke uren.

6 Wat zijn de risico's?

Het risico vanuit de gemeente Rheden bestaat dat gedurende het programma op bepaalde momenten de ambtelijke expertise niet geleverd kan worden. De gemeente Rheden houdt zelf de regie over de inzet van de ambtelijke capaciteit.

7 Wat is het draagvlak voor dit voorstel?

VNGI en gouvernement Duhok hebben aangegeven dat zij graag zien dat de gemeente Rheden een rol speelt in het nieuwe SDLG programma.

8 Hoe en met wie wordt er gecommuniceerd?

Indien uw college besluit in te stemmen met dit voorstel zal de VNGI en de gemeenteraad van de gemeente Rheden worden geïnformeerd.

9 Wordt er een evaluatie uitgevoerd?

Op gemeentelijk niveau wordt uw college en raad jaarlijks geïnformeerd over de voortgang van de samenwerking. Daarnaast worden gedurende de periode van het programma ook door de VNGI evaluaties gehouden. Vanzelfsprekend zal uw college ook geïnformeerd worden over de uitkomsten van deze evaluaties.

Velp,